

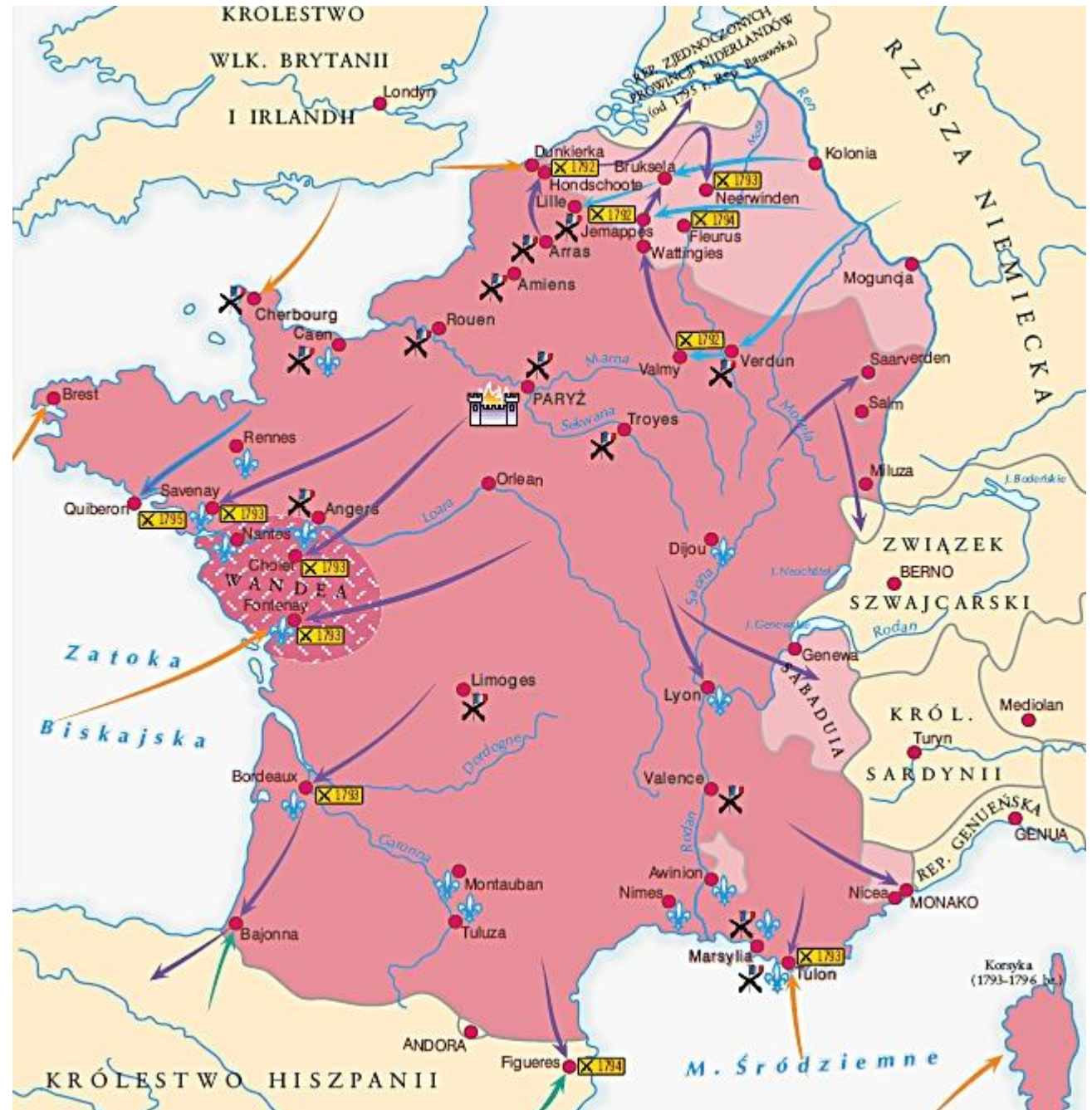
Republika Francuska

Oś czasu

Rewolucja we Francji

- granice państw
- Królestwo Francji w 1789 r.
- obszary przyłączone do Francji do r. 1794
- obszar antyrewolucyjnego powstania wandejskiego 1793–1794
- zburzenie Bastilii 14 VII 1789 r. – początek rewolucji
- miejsca wystąpień rewolucyjnych
- ruchy francuskich wojsk rewolucyjnych
- kierunki działań wojsk angielskich
- pruskich i austriackich
- hiszpańskich
- ważniejsze bitwy
- ośrodki kontrewolucji 1793–1794

Notatka z lekcji

1. Sytuacja we Francji:
 - a. dążenie Ludwika XVI do odzyskania władzy absolutnej,
 - b. wypowiedzenie wojny z Austrii,
 - c. uwięzienie króla.
2. Ogłoszenie Francji republiką - 22 września 1792:
 - a. 21 stycznia 1793 zgilotynowanie Ludwika Kapeta (Ludwika XVI).
3. Rządy jakobinów – „terror jakobinów”.
4. Przewrót thermidoriański 27 lipca 1794 – upadek rządów jakobinów:
 - a. stracenie Maksymiliana Robespierre.
5. Sierpień 1795 – uchwalenie nowej konstytucji:
 - a. rządy dyktatoratu.
6. Pojęcia: gilotyna, terror, republika, jakobini, dyktatoriat, radykalizm.
7. Postaci: Maksymiliana Robespierre’a

Pojęcia

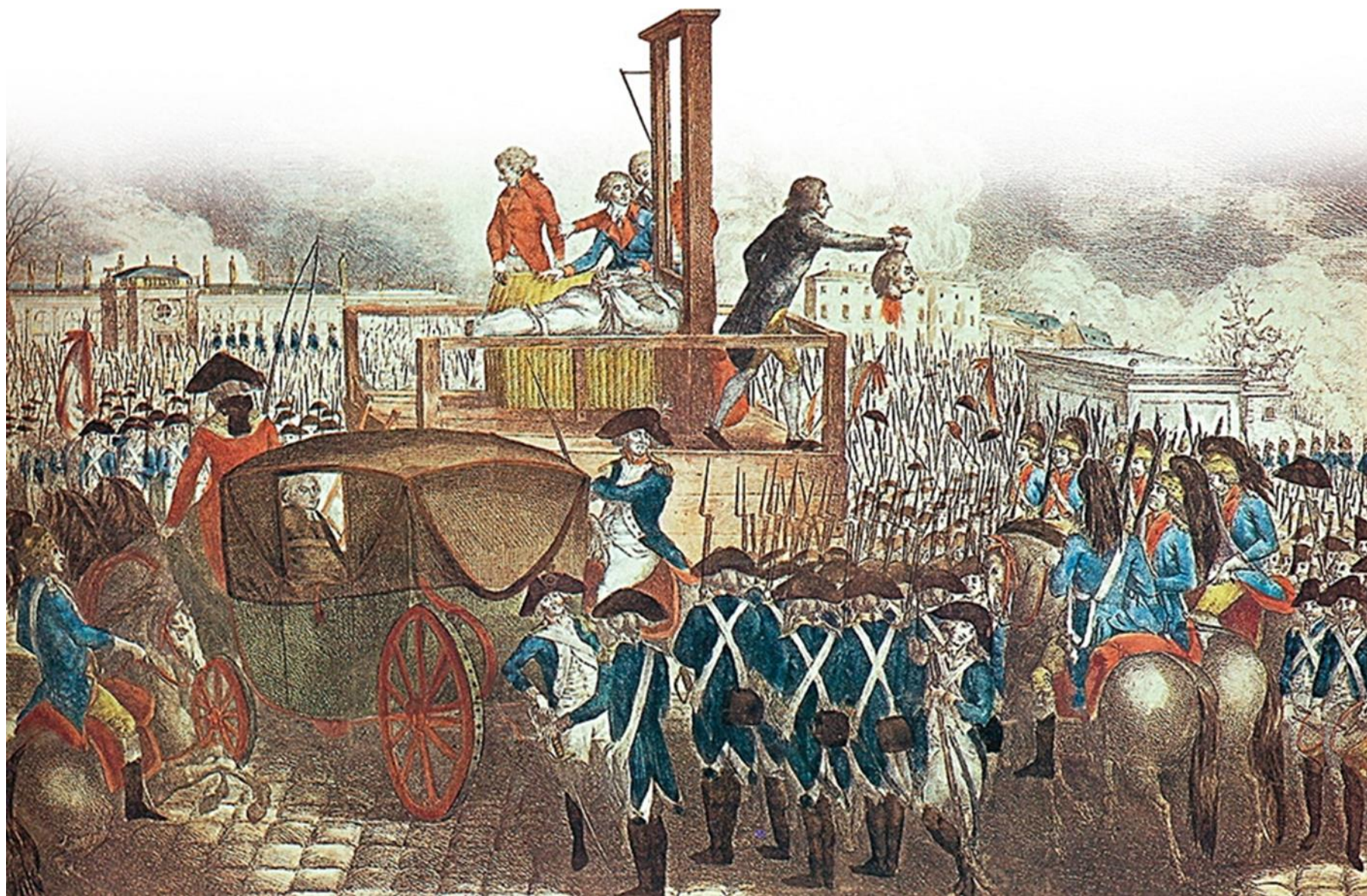
- **Dyrektoriat** - pięcioosobowy rząd sprawujący władzę we *Francji* w latach 1795-1799, po obaleniu rządów jakobinów.
- **Gilotyna** - przyrząd służący do wykonywania kary śmierci poprzez ścięcie głowy za pomocą dużego, ciężkiego noża o skośnym ostrzu. Nazwa pochodzi od nazwiska pomysłodawcy zastosowania tego urządzenia, deputowanego do Zgromadzenia Narodowego z Paryża i chirurga Josepha Ignace Guillotina.
- **Jakobini** - lewicowy klub polityczny działający w rewolucyjnej Francji. Nazwa pochodzi od miejsca ich zebrań - kościół pod wezwaniem św. Jakuba w Paryżu.
- **Radykalizm** - postawa i sposób działania odznaczające się bezwzględnością i nieustępliwością w zakresie głoszonych poglądów, przyjmowanych celów i doborze środków działania.
- **Republika** - (łac. res publica – dosł. rzecz pospolita, rzecz publiczna) – ustrój polityczny, w którym władza jest sprawowana przez organ wyłoniony na określony czas w wyniku wyborów.
- **Terror** - stosowanie przemocy, ucisku, okrucieństwa w celu zastraszenia, zniszczenia przeciwnika; okrutne, krwawe rząd

Obalenie monarchii

- w 1792 r. Francja wypowiedziała wojnę Austrii, do której dołączyły Prusy,
- we wrześniu 1792 r. parlament francuski zniósł monarchię i ustanowił republikę,

W styczniu 1793 r. Ludwik XVI został ścięty na gilotynie.

Walka z wrogami republiki

- Egzekucja Ludwika XVI wywołała oburzenie w Europie. Przeciw „królobójcom” wystąpiła koalicja państw: Anglia, Austria, Prusy, Hiszpania, Portugalia, Holandia.
- Wiosną 1793 r. ich armie wkroczyły do Francji.
- By ratować republikę, francuski parlament dokonał **pierwszego w dziejach masowego poboru**: powołał do wojska wszystkich nieżonatych mężczyzn w wieku 18-25 lat.
- Armia wyparła przeciwników poza granice kraju i zajęła Niderlandy Austriackie.

Bitwa pod Valmy we wrześniu 1792 r. Armia francuska odniosła tam pierwsze zwycięstwo nad armią pruską, co pozwoliło Francuzom uwierzyć we własne siły.

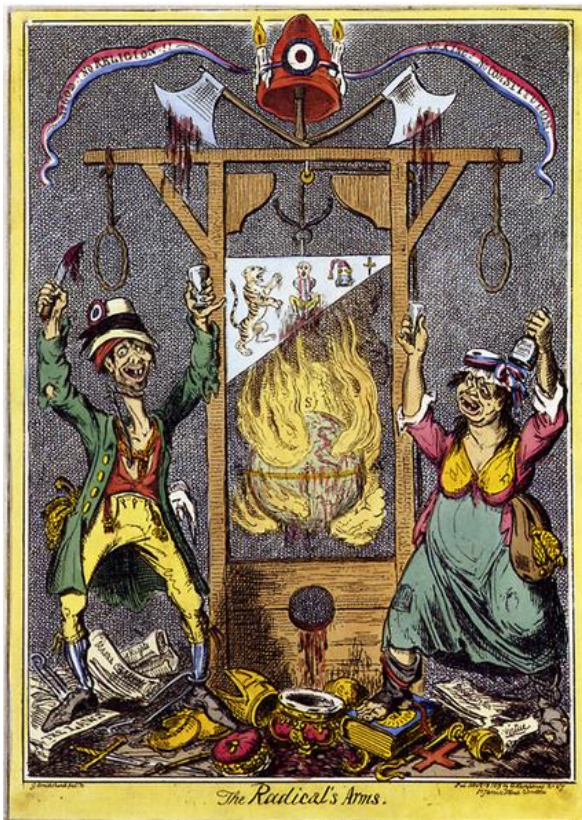
Powstanie w Wandei

- Republice Francuskiej zagrażali wrogowie wewnętrzni: zwolennicy monarchii i Kościoła katolickiego.
- Na zachodzie kraju wybuchały chłopskie bunty, które bezlitośnie tłumiono wojsko.
- Powstanie w Wandei (w zachodniej Francji, 1793), wywołane przez katolickich chłopów, żołnierze utopili we krwi. Zabijali nie tylko powstańców, lecz także ludność cywilną. Zginęło co najmniej 120 tysięcy osób.

Terror jakobinów

- W zagrożonej Francji w 1793 r, władzę przejęli jakobini;
 - w kraju zapanowały drożyzna i głód,
 - przywódcą jakobinów był Maksymilian Robespierre,
 - jakobini powołali specjalny sąd – Trybunał Rewolucyjny,
 - Trybunał Rewolucyjny skazał na śmierć na gilotynie ponad 30 tys. osób,
 - okres rządów jakobinów nazywany jest **Wielkim Terrorem**.

Satyra angielska wyszydzająca nadmiar kar śmierci jakie towarzyszyły rewolucja francuskiej.

Maximilien de Robespierre

- Urodzony 6 maja 1758 w Arras, zmarł 28 lipca 1794 w Paryżu)
- członek Stanów Generalnych i Konstytuanty,
- jeden z czołowych przywódców rewolucji francuskiej,
- przywódca lewicowego klubu jakobinów,
- Z powodu swojej nieskazitelnej uczciwości zwany Nieprzekupnym.

Maximilien de Robespierre, portret nieznanego autora.

Robespierre po ścięciu wszystkich Francuzów gilotynuje kate,
Karykatura z 1794 roku

Ustawa o duchowieństwie

Rewolucjoniści rozpoczęli walkę z Kościołem, ze względu na wsparcie jakiego udzielał obalonemu władcy.

- w 1789 r. Zgromadzenie Narodowe podjęło decyzję o przejęciu przez państwo dóbr kościelnych.
- w 1790 r. Zgromadzenie Narodowe wydało Ustawę o duchowieństwie:
 - biskupi i proboszczowie mieli być wybierani przez mieszkańców,
 - wszyscy duchowni otrzymali państwowe pensje.

Karykatura pokazująca walkę z Kościołem

Walka rewolucjonistów z tradycją

vendémiaire	miesiąc winobrania	wrzesień – październik
brumaire	miesiąc mgieł	październik – listopad
frimaire	miesiąc szronu	listopad – grudzień
nivose	miesiąc śniegu	grudzień – styczeń
pluviose	miesiąc deszczu	styczeń – luty
ventose	miesiąc wiatru	luty – marzec
germinal	miesiąc kiełkowania zbóż	marzec – kwiecień
floréal	miesiąc kwiatów	kwiecień – maj
prairial	miesiąc sianokosów	maj – czerwiec
messidor	miesiąc żniw	czerwiec – lipiec
thermidor	miesiąc upału	lipiec – sierpień
fructidor	miesiąc owoców	sierpień – wrzesień

Nowy kalendarz rewolucyjny

Wprowadzano:

- nowy system miar i wag,
- nowy rewolucyjny kalendarz, w którym nie było niedziel, a tygodnie trwały dziesięć dni. Zmieniono nazwy miesięcy,
- nową erę w dziejach ludzkości – erę rewolucyjną – liczono od dnia proklamowania republiki, czyli od 22 września 1792 roku.

Rządy dyrektoriatu

- krwawe rządy jakobinów zostały obalone w lipcu 1794 r.
- przywódcy jakobinów wraz z Robespierre'em zostali skazani na śmierć,
- w 1795 r. została uchwalona nowa konstytucja;
 - władzę wykonawczą sprawował pięcioosobowy dyktoriat,
 - prawo głosowania przysługiwało wszystkim obywatelom płacącym podatek,
 - prawo do piastowania urzędów mieli tylko zamożni,
 - została zachowana większość praw,
 - konstytucja z 1794 r. umocniła pozycję polityczną burżuazji.

Etapy rewolucji

ETAPY REWOLUCJI		
Etap	Charakterystyka	Kalendarium
Okres przedrewolucyjny	kryzys gospodarczy. klęska nieurodzaju. drożyzna	27 XII 1788-zgoda Ludwika XVI na zwołane Stanów Generalnych 17VI 1789-stan trzeci ogłasza się Zgromadzeniem 9 VII 1789-Zgromadzenie Narodowe uznaje się za Konstytuantę
Konstytuanta 1739-1791	obrady Konstytuanty skłóconej z królem. wzrost roli klubów politycznych	14 VII 1789-atak tłumu na Bastylię - początek rewolucji 17 VII 1789 – ugoda z królem, król przyjmuje „trójkolorową kokardę” 26 VIII 1789- uchwalenie Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela 12 VII 1790-ustawa o duchowieństwie-państwo ponad Kościołem 20-24 VI 1791 - nieudana ucieczka króla z Francji 3 IX 1791 - uchwalenie konstytucji - Francja monarchią konstytucyjną
Legislatywa 1791-1792	rzędy zwolenników republiki, Chaos gospodarczy, głód wśród biedoty	1 X 1791 – otwarcie Zgromadzenia Prawodawczego 20 IV 1792 - wypowiedzenie wojny Austrii 10 VIII 1792 - zamieszki w Paryżu i aresztowanie króla
Konwent 1792-1793	starania żyrondystów o ograniczenie rewolucji, dalsze pogorszenie sytuacji gospodarczej	IX 1792 - wybory do Konwentu 22 IX 1792 - zniesienie monarchii i ogłoszenie Francji republiką 21 I 1793 - ścięcie Ludwika XVI, zawiązanie się pierwszej koalicji antyfrancuskiej 10 III 1793- powstanie w Wandei przeciwko rewolucji 6 IV 1793 - utworzenie Komitetu Ocalenia
Dyktatura jakobinów 1793-1794	rzędy terroru jakobinów, próba przebudowania całego porządku społecznego, załamanie gospodarcze	2 VI 1793 - przewrót jakobinów 26 VI 1793- uchwalenie nowej konstytucji 17 IX 1793-„prawo o podejrzanych” – uprawomocnienie terroru X 1793 - wprowadzenie nowego kalendarza i „kultu rozumu”; zniszczenie wnętrza katedry Notre Dame 12 X 1793- nakaz zniszczenia Lyonu po stłumieniu w nim powstania
Koalicja termidoriańska 1794-1795	terror antyjakobiński, przywrócenie swobód gospodarczych i politycznych	27 VII 1794 - przewrót termidoriański. Aresztowanie Robespierre'a 28 VII 1794- zgilotynowanie Robespierre'a 21 VIII 1795 - użycie wojska do stłumienia wystąpień ludu 22 VIII 1795- uchwalenie trzeciej koalicji 3 X 1795 - przejęcie rządów przez pięcioosobowy Dyrektoriat

Zapamiętaj

- Król Ludwik XVI został oskarżony przez rewolucjonistów o zdradę i skazany na śmierć.
- Po uwięzieniu króla francuski Konwent Narodowy ogłosił koniec monarchii i proklamował republikę.
- Rewolucja zmieniła nie tylko ustrój państwa, lecz również kulturę, obyczaje i życie codzienne Francuzów.
- Wszelkie próby przeciwstawienia się rewolucjonistom i opowiadania się za monarchią były bezwzględnie zwalczane.
- Najbardziej skrajnym ugrupowaniem rewolucjonistów byli jakobini, którzy wprowadzili we Francji krwawą dyktaturę.
- W wyniku przewrotu 9 Thermidora obalono dyktaturę jakobinów, a do władzy wróciła burżuazja.

Pytania i polecenia utrwalające

- wyjaśnij znaczenie poznanych terminów,
- przedstaw najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem rewolucji francuskiej,
- przedstaw postać Maksymiliana Robespierre'a,
- omów okoliczności wybuchu wojny między Francją a Prusami i Austrią,
- wskaż na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja,
- wskaż na mapie Wandei,
- przedstaw przyczyny obalenia i okoliczności stracenia Ludwika XVI,
- wyjaśnij, w jakich okolicznościach Francja stała się republiką,
- wyjaśnij, dlaczego rządy jakobinów nazwano *Wielkim Terrorem*,
- oceń dokonania rewolucji francuskiej.

Polecenia

Proszę:

- wpisać do zeszytu podany w tytule temat,
- przepisać notatkę z lekcji (slajd 4),
- zapoznać się z treścią prezentacji, oraz ugruntować wiedzę przy pomocy zamieszczonych na poprzednim slajdzie (18) pytań utrwalających (nie trzeba zapisywać odpowiedzi) oraz podręcznika „Republika Francuska” (str. 190 – 193),
- wykonać pisemnie ćwiczenia pliku **Republika Francuska.pdf**

Przypominam, że prezentacje umieszczone są na nowej stronie szkoły.

<http://sp77.edu.gdansk.pl> zakładka **ZDALNE LEKCJE**

<https://mapyonline.gwo.pl/> - na tej stronie znajdziecie historyczne mapy online.

Ćwiczenie

Proszę przeczytać tekst z podręcznika - „Republika Francuska” str.190 – 193.

Temat oraz notatkę wpisujemy do zeszytu.

Do zeszytu również wpisujemy rozwiązania zadania z pliku:

Republika Francuska – ćwiczenie

Zadanie proszę skopiować (np. sfotografować) i przesłać na adres:

a.wojcik@sp77.edu.gdansk.pl

Tym razem zadania zostaną ocenione.

Termin wykonania pracy – **27.05.**